TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Ticaret Politikası Savunma Araçları
Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına Karşı Önlemler

Aslı ÖZSÜR
İTHALAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İthalat Politikalarını İzleme ve Değerlendirme Dairesi
19.03.2024

SUNUM PLANI

- Önlemlerin Etkisiz Kılınmasının Engellenmesi
- Uluslararası ve Ulusal Mevzuat Hakkında Genel Bilgi

- Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?
- Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına İlişkin Yürürlükteki Soruşturma Örnekleri
- Başvuru Süreci
- Soruşturma Süreci
- Mevcut Önlemler ve Devam Eden Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasının Engellenmesi

- Dampinge karşı önlemlerin çeşitli yollarla etkisiz kılınması mümkün bulunmaktadır.
- Dampinge karşı önlemlerin etkisiz kılınıp kılınmadığının tespitine yönelik olarak "Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına Karşı Soruşturma" yürütülmektedir.
- Soruşturma yerli üreticilerin başvurusu üzerine ya da re'sen açılmakta ve 1 yıl içinde (6 ay uzatılabilir) sonuçlandırılmaktadır.
- Dampinge karşı önlemlerin etkisiz kılındığının belirlenmesi halinde, söz konusu önlemler, önleme konu ülkeden benzer mallar ya da parçaları ile bunların üçüncü ülkelerden ithalatını da kapsayacak şekilde genişletilerek uygulanabilir.
- Yürütülecek soruşturmalar süresince, soruşturma konusu malların ithalatı, etkisiz kılındığı öngörülen önlem tutarı kadar teminata bağlanabilir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Uluslararası Mevzuat

Dünya Ticaret Örgütü:

Dünya Ticaret Örgütü üyeleri, üye ülkeler tarafından uygulanan damping ve sübvansiyona karşı önlemlerin etkisiz kılınmasına (circumvention) ilişkin bir problem olduğu konusunda fikir birliğine varmış ancak üyeler tarafından çözüm için ortak bir sonuca ulaşılarak bir anlaşma imzalanmamıştır.

Bu alanda ortak kuralların olduğu bir sonuca ulaşılması yönünde çalışma yapılması DTÖ Anti-Damping Komitesine bırakılmıştır.

Anti-Damping Anlaşması içinde ÖEK'ya ilişkin hüküm bulunmamaktadır.

Birçok ülke kendi iç mevzuatına göre uygulama yapmaktadır.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Ulusal Mevzuat

3577 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun (1989)
Değişiklik Madde 13 Kesin Önlemler (1999)

13482 Sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar (1999)
Madde 2 i) Önlemlerin Etkisiz Kılınması:

- **Yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici vergiden kaçınma dışında yeterli bir haklı nedeni veya ekonomik gerekçesi bulunmayan bir uygulama, işlem veya iş sonucunda,**
- **Türkiye ile üçüncü bir ülke veya Türkiye ile önleme konu ülke veya Türkiye ile önleme konu ülkedeki firmalar arasındaki ticaretin gerçekleştirilme şeklinde bir değişikliğin meydana geldiğine**
- **Ve yürürlükteki dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin iyileştirici etkisinin azaltıldığına veya bertaraf edildiğine dair delillerin bulunduğu haller**

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

1. Önleme tabi eşyanın üçüncü ülke üzerinden ihraç edilmesi

2. Önleme tabi eşyanın üçüncü ülkede birleştirilmesi veya tamamlanması

3. Önleme tabi eşyanın Türkiye'de birleştirilmesi veya tamamlanması

4. Önleme tabi eşyanın basit değişiklikler yapılarak farklılaştırılması

5. Önleme tabi eşyanın düşük oranlı önleme tabi firma üzerinden ihracatı

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

1. Önleme tabi eşyanın üçüncü ülke üzerinden ihraç edilmesi:

Eşyanın üçüncü ülkeden sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgeler sunularak Türkiye'ye önleme tabi olmayacak şekilde ihraç edilmesi

Menteşe: Malezya'da yerleşik firmalar işbirliğinde bulunmuş ve firma tesislerinde yapılan incelemede Çin'den aldıkları menteşeleri hiç işleme tabi tutmadan Türkiye'ye ihraç ettikleri tespit edilmiştir.
Çin için yürürlükte bulunan dampinge karşı önlem Malezya'dan menteşe ithalatına teşmil edilmiştir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

2. Önleme tabi eşyanın üçüncü ülkede birleştirilmesi veya tamamlanması: Ürünün 3. ülkeye gönderilip basit işçilik veya montajdan geçirilerek tekrar ihraç edilmesi:

Polyester Dokuma Mensucat: Yunanistan'da yerleşik firmalar işbirliğinde bulunmuş olup, firmaların soru formu cevaplarında yeterli bir katma değer yaratıcı işleme tabi tutmadan Çin'den aldıkları eşyayı TR'ye ihraç ettikleri anlaşılmıştır. Çin için yürürlükte bulunan dampinge karşı önlem Yunanistan'dan ithalata teşmil edilmiştir.

AB mevzuatında bu durumdaki eşya için katma değer testi yer alır:

- Dampinge tabi ülkelerden ithal edilen ve üretimde kullanılan parçalar üretilen ürünün parçalarının tamamının toplam değerinin %60'ını geçiyor mu?
- Dampinge tabi ülke menşeli aksam parçanın değeri toplam parçaların değerinin %60'ını geçiyorsa, üretilen katma değer üretim maliyetinin %25'inden az mı?

TR mevzuatında ülke içinde yaratılan katma değer hesaplanmasına ilişkin bir yöntem ve oran yer almamaktadır.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

3. Önleme tabi eşyanın aksam parça olarak ithal edilerek Türkiye'de birleştirilmesi veya tamamlanması:

POY (Kısmen çekimli iplik):

Çin menşeli polyester tekstüre ipliği (PTİ) için damping önlemi yürürlüktedir. PTİ'nin bir önceki üretim aşaması olan poliesterlerden kısmen çekimli ipliklerin (POY) ithalatının yapıldığı ve Türkiye içinde yeterli katma değeri sağlayacak bir işlemden geçirmeden dampinge karşı önleme tabi PTİ'ye dönüştürüldüğü tespit edilmiştir.

PTİ için yürürlükte bulunan dampinge karşı önlem Çin, Tayvan, Endonezya, Malezya, Tayland ve Hindistan'dan POY ithalatına teşmil edilmiştir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

4. Önleme tabi eşyanın basit değişiklikler yapılarak farklılaştırılması:

DOTP (dioktil tereftalat; plastikleştirici)

Dampinge karşı önleme tabi eşya: 2917.39.95.90.13 GTİP'li DOTP

Soruşturma konusu eşya: 3812.20.90.00.00 GTİP altında sınıflandırılan 'diğerleri (yalnız dioktil tereftalat içerenler)' tanımlı eşya

DOTP üretimi tamamlandıktan sonra ekstra bir işlemden daha geçirilerek DOTP içeren «diğerleri» tanımlı eşya elde ediliyor. Ancak ürün büyük oranda DOTP'den oluşuyor. Ortaya çıkan ürün ile dampinge karşı önleme tabi eşyanın üretim maliyeti, kullanılan hammaddeler, ihracatçı, ithalatçı ve kullanım alanlarının aynı olduğu soruşturma esnasında tespit edilmiş ve Güney Kore menşeli dampinge karşı önleme tabi eşya için uygulanan önlem 3812.20.90.00.00 GTİP'li eşyaya teşmil edilmiştir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Önlemlerin Etkisiz Kılınması Nedir?

5. <u>Önleme tabi eşyanın düşük oranlı önleme tabi firma üzerinden ihracatı:</u>

Polyester Dokuma Mensucat:

Güney Kore menşeli eşyada firma bazında değişen oranlarda dampinge karşı önlem yürürlüktedir.

Şikâyet konusu 3 firmaya %3,5 -%7 arası değişen oranlarda, diğerleri grubunda yer alan firmalara ise %40 oranında önlem uygulanmaktadır.

Bahse konu 3 firmanın Güney Kore'de yerleşik «diğerleri» grubunda yer alan ve %40 dampinge karşı önleme tabi olan firmalar tarafından üretilen ürünleri kendi tesislerinde üretiyormuş gibi göstererek TR'ye ihraç ettikleri tespit edilmiştir. Söz konusu 3 firmaya da %40 oranında önlem uygulanmaya başlanmıştır.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Başvuru Süreci

Yürürlükte bulunan dampinge karşı vergi veya telafi edici verginin etkisiz kılındığını iddia eden yerli üreticiler, iddialarını destekleyen delillerle birlikte yazılı olarak Genel Müdürlüğe başvuruda bulunarak önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma açılmasını talep edebilirler.

Başvuru sahibinden bazı bilgiler talep edilir. Yapılan inceleme sonucunda Genel Müdürlükçe hazırlanan İnceleme Raporu İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kuruluna sunulur. Kurulca soruşturma açılışı yönünde karar alınması halinde bu durum Resmî Gazete'de yayımlanan bir Tebliğ ile kamuoyuna ilan edilir. Ayrıca ilgili taraflara (ilgili ülkeler ve bu ülkelerde yerleşik ihracatçılar ile ülkemizde yerleşik ithalatçılar) da soruşturmanın açıldığına dair bilgi verilir.

Genel Müdürlüğün teklifi üzerine re'sen de soruşturma açılabilir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Soruşturma Süreci

Soruşturma Soru Formları

- ❑ Üretici/İhracatçı Soru Formu
- ❑ Tacir Soru Formu
- ❑ İthalatçı Soru Formu

Yerinde İnceleme

Nihai Bildirim

Kamu Dinleme Toplantısı

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Soruşturmanın Tamamlanması

Genel Müdürlükçe elde edilen tüm bilgi ve bulgulara dayanılarak hazırlanan Soruşturma Raporu İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kuruluna sunulur. Kurulca önlem alınmasına karar verilmesi halinde bu durum Resmî Gazete'de yayımlanan soruşturma kapanış Tebliğ ile kamuoyuna ilan edilir.

Soruşturma sırasında iş birliğinde bulunarak önlemleri etkisiz kılmadığını ispat eden firmalar uygulanacak önlemden muaf tutulur.

Soruşturma kapanış Tebliğinde hangi ülkeler ve firmaların önleme tabi olacağı duyurulur.

Ayrıca ilgili taraflara soruşturmanın kapandığına dair bilgi verilir.

Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına (ÖEK) Karşı Soruşturmalar

Mevcut Önlemler ve Devam Eden Soruşturmalar

Yürütülen soruşturmalar neticesinde hâlihazırda dampinge karşı önleme tabi 17 ürün grubunda 44 ülkeye karşı 109 adet önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlem alınmıştır. Daha çok mensucat, suni deri, iplikler, menteşeler gibi ürünlerde önlemlerimiz yoğun olarak uygulanmaktadır.

Yakın zamanda polyester dokuma mensucat ithalatında Çin menşeli eşya için uygulanan dampinge karşı önlem tüm Avrupa Birliği ülkelerine teşmil edilmiştir.

Güneş panelleri (Vietnam, Malezya, Tayland, Hırvatistan, Ürdün)

Kontrplaklar (Malezya)

V-kayışları (Malezya) için ÖEK soruşturmaları devam etmektedir.

www.ticaret.gov.tr

İthalat → Ticaret politikası Savunma Araçları → ...me ve Önlemlerin Etkisiz Kılınması

Teşekkürler

Aslı ÖZSÜR
Daire Başkanı

Tel: 0 312 204 99 02
E-posta: hekimoglua@ticaret.gov.tr
oeksorusturma@ticaret.gov.tr
Web: https://ticaret.gov.tr/ithalat/ticaret-politikasi-savunma-araclari